

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ И ПРОДЪЛЖАВАЩО
ОБРАЗОВАНИЕ

Благоевград 2700, ул. „Иван Михайлов“

Тел.: 0889/007334

E-mail: deopo@swu.bg

ОДОБРИЛ:

Директор: Доц. д-р Зарина Маркова

ПРОГРАМА

за писмен изпит на учители със специалност **„Физическо възпитание и спорт“**

за придобиване на IV професионално-квалификационна степен

Съставил: доц. д-р Н. Докова

ТЕМИ

1. ТЕОРИЯТА НА ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ (ТФВ) КАТО НАУЧНА И УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА.

- Обект, предмет, задачи, съдържание и основни понятия. Възникване и развитие на теорията и методиката на физическото възпитание и връзката ѝ с другите науки -закономерности и тенденции. ТФВ в подготовката на спортно-педагогически кадри за водене на предмета "Физическо възпитание и спорт" в различните звена и степени на образователната система.

2. ФИЗИЧЕСКАТА КУЛТУРА КАТО ОБЩЕСТВЕНО ЯВЛЕНИЕ.

- Исторически предпоставки и развитие на физическата култура като теория и практика. Системи за физическо възпитание. Изграждане и развитие на системата за физическа култура в Република България - обща характеристика и основни звена. Социални функции, роля и значение на физическата (двигателната) култура като част от общата култура на човека и връзката ѝ с природосообразния начин на живот.

3. ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ КАТО ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПРОЦЕС.

- Значение, функции, цел. задачи. Система на училищното физическо възпитание в Република България. Принципи, организация и нормативни документи за управление на системата за физическо възпитание у нас. Обща характеристика на Държавния образователен стандарт. Характеристика на учебните програми за различните образователни степени и етапи. Подготовка и качества на учителя по физическо възпитание. Показатели за педагогическо майсторство - теоретическа и методико-практическа подготовка. Критерии за оценка на работата на учителя по физическо възпитание.

4. ДВИГАТЕЛНА АКТИВНОСТ И ФИЗИЧЕСКА ДЕЕСПОСОБНОСТ (ГОДНОСТ)

- Значение. Обща характеристика и понятия. Двигателната активност и съвременен начин на живот. Двигателна активност и физическа дееспособност на подрастващите - критерии, оценка и измерване. Тестове и нормативи за различните възрастови групи. Възможности за повишаване на физическата дееспособност на учениците в условията на училищното физическо възпитание.

5. ФОРМИ НА ЗАНИМАНИЯ ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ.

- Същност, класификация и характеристика.. Урокът по физическо възпитание - основна форма на занимание - задачи, съдържание структура, видове уроци. Натоварването в заниманията по физическо възпитание - същност, структура, измерване, регулиране. Педагогически анализ на заниманията по физическо възпитание. Средства и методи за повишаване ефективността на урока по физическо възпитание - средства и методи за активизиране на познавателната дейност и творческата активност на занимаващите се. Проблемността в процеса на обучение, индивидуализация и диференциация на обучението.

6. ПРИНЦИПИ И МЕТОДИ ВЪВ ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ.

- Основополагащи и дидактически принципи. Характерни особености при приложението на дидактическите принципи в учебния процес по физическото възпитание. Особенности при реализацията им в различните образователни степени. Проблемност, диференциация и индивидуализация на обучението. Обща характеристика и класификация на методите във физическото възпитание. Особенности при използването им в различните образователни степени съобразно възрастовите особености на учениците. Подбор на методите в съответствие с етапите на обучение.

7. СРЕДСТВА НА ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ.

- Обща характеристика и класификация. Физическите упражнения (ФУ) като основно средство на физическото възпитание - предпоставки възникването им. Съдържание, форма, техника и параметри на ФУ. Видове (класификации) и терминология на ФУ.

8. ПРОЦЕС НА ОБУЧЕНИЕ ВЪВ ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ.

- Обща характеристика, цел и задачи. Управление на учебния процес. Знанията, уменията и двигателните навици - компоненти на учебния процес по физическо възпитание. Формиране на двигателни умения и навици - закономерности, структура, етапи на обучение. Неврофизиологични, биокибернетични и психологопедагогически аспекти на двигателното обучение.

9. ДВИГАТЕЛНИ СПОСОБНОСТИ.

- Обща характеристика, понятия, класификация. Кондиционни и координационни способности. Особенности при използването на средствата и методите за развиване на двигателните способности в различните възрастови

групи (детска градина, начален и прогимназиален етап на основната образователна степен, средна образователна степен).

10. ТРЕНИРОВКАТА КАТО СПОРТНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИ ПРОЦЕС.

- Обща характеристика. Средства на спортната тренировка- класификация, същност и характерни особености. Методи на спортната тренировка - класификация, същност и характеристики на отделните методи. Видове подготовка в тренировъчния процес. Повишаване на функционалните възможности на организма - работоспособност, умора и възстановяване. Физиологични механизми за адаптация на организма към физически натоварвания. Закон на Вайгерт. Средства за стимулиране на спортната работоспособност и за ускоряване на възстановителния процес. Биостимулатори и допинги.

11. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА РАБОТА ВЪВ ФИЗИЧЕСКОТО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТА.

- Необходимост и предпоставки за научни изследвания във физическото възпитание и спорта. Методи за научно изследване - класификация и характеристика на отделните методи. Примери за приложение на общите и специалните методи в теорията и практиката на физическото възпитание и спорта. Влияние на научно-техническите постижения при изследванията в областта на физическото възпитание.

ЛИТЕРАТУРА

1. Докова, Н., (2017) Образователните функции на физическото възпитание, ЮЗУ „Неофит Рилски“ Благоевград
2. Желязков, Цв., Д Дашева (2002). "Основи на спортната тренировка" учебник за НСА, Гера Арт, София
3. Костов, К. и кол (2019) Теория и методика на физическото възпитание, ЮЗУ „Неофит Рилски“ Благоевград
4. Костов, К., Н. Докова, Ст. Кинов (2017) Физическото възпитание в началното училище, ЮЗУ „Неофит Рилски“ Благоевград
5. Костов, К. (2014) Научното изследване във физическото възпитание, спорта и кинезитерапията, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград
6. Костов и кол. (1993) Теория и методика на физическото възпитание, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград
7. Рачев, К., (1998) Теория и методика на физическото възпитание, НСА, София
8. Русев, Р. (2000) Теория на физическото възпитание, ЮЗУ „Неофит Рилски“ Благоевград
9. Томова, Д., (2014) Извънкласна дейност по физическо възпитание и спорт, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград
10. Топузов, И., (2004) Спортна медицина и хигиена, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград
11. Закон за предучилищното и училищното образование, обн. ДВ. бр.79 от 13.10.2015 г. <https://www.mon.bg/regulation/zakon-za-preduchilisthnoto-i-uchilisthnoto-obrazovanie/>
12. НАРЕДБА № 5 от 30.11.2015 г. за общообразователната подготовка, <https://www.mon.bg/regulation/naredba-%e2%84%96-5-ot-30-11-2015-g-za-obsthoobrazovatelната-podgotovka/>
13. Учебни програми по ФВС за 1-12 клас